

ศักยภาพของมัลลเทศก์ต่อการเป็นผู้นำในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

ISBN 974-663-806-8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

3836262 ENAT/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร ;
วท.ม. (เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร)

คำสำคัญ : มัคคุเทศก์/การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/ศักยภาพ

สุกัลยา วรรณสมบัติ : ศักยภาพของมัคคุเทศก์ต่อการเป็นผู้นำในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
(THE POTENTIAL OF TRADITIONAL TOURIST GUIDES TO BECOME
ECOTOURISM LEADERS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ปิยะกาญจน์ เทียรุทรัพย์ วท.ม.,
อังกฤต พุกกะวัน M.C.R.P. 220 หน้า. ISBN 974-663-806-8

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของมัคคุเทศก์อาชีพในปัจจุบันในเรื่องการเป็นผู้นำในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยศึกษาศักยภาพ 3 ด้าน คือ ความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทักษะต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและพฤติกรรมผู้นำเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางกำหนดมาตรฐานมัคคุเทศก์ที่เหมาะสมในการเป็นผู้นำในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 360 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์การแปรผันร่วมและการจำแนกหมู่

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า มัคคุเทศก์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 31-40 ปี เป็นคนกรุงเทพมหานคร การศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 12,501-15,000 บาท ประกอบอาชีพเป็นมัคคุเทศก์อย่างเดียว ระยะเวลาการประกอบอาชีพ 1-5 ปี และมีความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารปานกลาง ในด้านศักยภาพ พบว่า มัคคุเทศก์ส่วนใหญ่มีศักยภาพในด้านความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและด้านพฤติกรรมผู้นำเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับปานกลาง ซึ่งเพศหญิงจะมีความรู้มากกว่าเพศชาย แต่เพศชายจะมีพฤติกรรมในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดีกว่าเพศหญิง มัคคุเทศก์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าจะมีความรู้และทัศนคติดีกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จะมีความรู้และทัศนคติที่ดีสุด มัคคุเทศก์ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ร่วมด้วย จะมีความรู้และพฤติกรรมดีกว่ากลุ่มที่เป็นมัคคุเทศก์เพียงอย่างเดียว โดยตัวแปรเพศมีผลต่อศักยภาพด้านความรู้และพฤติกรรม อายุและระดับการศึกษามีผลต่อศักยภาพด้านความรู้และทัศนคติ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสารและความรู้มีผลต่อศักยภาพด้านทัศนคติและพฤติกรรมในทางบวก ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนและทัศนคติมีผลทางบวกต่อศักยภาพด้านพฤติกรรมเพียงอย่างเดียว ซึ่งรายได้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้ ส่วนระยะเวลาในการประกอบอาชีพมัคคุเทศก์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้และทัศนคติ มัคคุเทศก์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการเป็นผู้นำในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ เพศชายหรือหญิง อายุต่ำกว่า 30 ปี และมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยต้องเป็นผู้ที่มีอุปนิสัยชอบศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมตลอดเวลาและไม่คำนึงถึงรายได้หรือผลตอบแทนที่จะได้รับเป็นหลัก

3836262 ENAT/M : MAJOR : APPROPRIATE TECHNOLOGY FOR
RESOURCE DEVELOPMENT ; M.Sc. (APPROPRIATE
TECHNOLOGY FOR RESOURCE DEVELOPMENT)

KEY WORDS : GUIDES / ECOTOURISM / POTENTIAL

SUKANYA KANNASOMBAT : THE POTENTIAL OF TRADITIONAL
TOURIST GUIDES TO BECOME ECOTOURISM LEADERS. THESIS
ADVISORS : PIYAKARN TAEATHISUB, M.Sc. AKKAPOL PRUEKSAWAN,
M.C.R.P. 220 p. ISBN 974-663-806-8

This study is to explore the potentials of the professional guide in part of being the pioneer of the ecotourism, and also make recommendations on standard guidelines requisite for the tour leader in the matter of ecotourism. To do so, three main factors must be considered : the conservation of natural resources and environment, attitudes on ecotourism, and behavior on guiding tours in line with the ecotourism. The method of the study is made through 360 questionnaires. The statistics used for doing research are descriptive statistics (covering distribution of frequency, percent, mathematical statistics (including co-variance and multivariate analysis).

The findings of the study are as follows :

1. Most guides are male. 31-40 years, and are born in Bangkok. They have completed their bachelor degrees and earned income from tour leading totaling for 12,500-15,000 baht per month. The duration for this occupation is between 1 to 5 years. The frequency of receiving any type of information is moderate.
2. Most tour leaders have moderated potentials of knowledge on ecotourism and conservation of natural resources and environment, attitudes on ecotourism, and behavior of guiding tours in line with ecotourism.
3. Females have gained more knowledge than the males, but the males perform their job in line with the ecotourism better than the females.
4. The tour leaders having completed bachelor degrees or higher have more potentials of knowledge and attitudes than those having completed lower degrees.
5. The samples having less than 30 years of age have the best potentials of knowledge and attitudes.
6. The guides earning a living in other careers have better potentials of knowledge and behavior than those earning a living by being tour leader only.
7. The gender factor has an effect upon the potentials of knowledge and behavior.
8. The age and education level have an influence on the potentials of knowledge and attitudes.
9. The frequency of receiving data and information and knowledge has affected the potentials of attitudes and behavior in a positive way.
10. The average monthly income and attitudes have a positive result to the potentials of behavior only.
11. Income has a negative relationship with knowledge.
12. The duration of earning a living by leading tours has a negative relationship with knowledge and attitudes.
13. The tour leader having the appropriate qualifications for being guides on ecotourism are male or female, aged less than 30 years and have higher bachelor degrees. They have to be motivated by learning and searching for additional data and information and shouldn't be interested in earning income for doing this.